

Варто зазначити, що на сьогодні уже вдалося сформувавши дієву правову основу для здійснення ефективної діяльності у сфері екологічного менеджменту. Зокрема, виокремлюють такі групи нормативних документів екологічного менеджменту:

1. На національному рівні – основні закони, правила і норми виробничої діяльності та внутрішньо-фірмові правила та норми.

2. На міжнародному рівні – міжнародні документи екологічної політики та міжнародні документи з екологічного менеджменту.

Умовою гармонійного існування та життєдіяльності суспільства, є підтримання сприятливого стану навколишнього природного середовища. Саме тому, екологічний менеджмент на підприємстві за своїм призначенням є тим засобом гармонізації екологічної системи, що допоможе досягти сталого економічного розвитку підприємства в умовах жорстких екологічних вимог.

Джерела та література

1. Завадський Й. С. Економічний словник [Електронний ресурс] : словник / Й. С. Завадський, Т. В. Осовська, О. О. Юшкевич. - К. : Кондор, 2006. – 356 с.
2. Загороднюк П. О. Взаємозв'язок екологічної й економічної безпеки та її вплив на економічне зростання України // Екологія довкілля та безпека життєдіяльності. 2010. – № 6. – С. 9–14
3. Стрішенець О. М. Економічна теорія: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. М. Стрішенець, Л. В. Єлисеєва, В. І Ліщук. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2014. – 240 с.
4. Шевчук В. Я. Екологічний аудит: Посібник з екологічного менеджменту і екологічного аудиту – К.: Символ-Т, 2002. – 221 с
5. Павлов К.В. Стан та перспективи інвестиційного розвитку м. Луцька / К. В. Павлов, М. О. Величко // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Л. Українки, серія «Економічні науки». – 2011, № 22 (№219). – С. 25-30.

Токарчук М. А. – студентка I курсу факультету економіки та управління СНУ імені Лесі Українки

Стрішенець О. М. – доктор економічних наук, професор СНУ імені Лесі Українки

Місце та значення політичного лідера в управлінських процесах

Постановка проблеми. Трансформації у сфері соціальної економіки та політики, як на глобальному рівні, так і в Україні, зокрема,

ставлять підвищені вимоги до вищих керівних кадрів, їх рівня підготовки, особистих якостей. Існує тісний взаємозв'язок між змінами державно-суспільних відносин та вимогами до керівників у системі державного управління. А ефективність державного управління, міра його впливу на суспільні процеси, не в останню чергу залежить від психологічної готовності управлінської еліти виконувати управлінські функції [1, 13].

Політичне лідерство, як і збалансоване державне управління є невід'ємними у забезпеченні ефективного функціонування системи органів державної влади.

Мета дослідження. Узагальнення теоретичних напрацювань у вивченні проблеми керівництва в управлінні органами державної влади та здійснення аналізу сутності, типології та особливостей формування й еволюції явища «політичне лідерство» дедалі більше набуває значущості.

Результати дослідження. Лідерство – це мистецтво, вінець управлінської діяльності. Лідерство – це процес несилового впливу задля досягнення поставлених цілей. Неможливо ефективно здійснювати функції планування, організації, мотивації і контролю за відсутності лідерів, які здатні позитивно впливати на своїх працівників, заохочувати, вести за собою. При цьому важливими факторами є :

- організаційна гнучкість;
- високий рівень свободи в діяльності персоналу;
- управління інноваціями.

Політичне лідерство – це вищий рівень лідерства, адже відображає політичні процеси та відносини у вищих структурах влади, фіксує владні відносини між суб'єктом та об'єктом політики на верхівці політичної піраміди. Державна посада де-факто надає управлінцю передумови бути лідером, однак не робить його таким автоматично. І хоча саме поняття «лідер» в перекладі і означає «провідник», «керівник», ці терміни не є тотожними. Відмінність між ними полягає в тому, що «лідер» завжди висувається «знизу – догори, а керівник навпаки, «згори – вниз» [2]. Безумовно, що владні позиції керівника зміняться, якщо він, окрім формальних підстав керувати, отримає визнання своїх підлеглих як лідер, завдяки особистим якостям. У колективі, який йому підпорядкований, складуться стосунки «лідер – послідовник», що є набагато результативнішим, ніж стосунки «начальник – підлеглий».

У світовій політичній практиці найбільш пріоритетними є два підходи до політичного лідерства. Перший – це сконцентрованість на певних ідейних, теоретичних міркуваннях, викладених у програмі лідера, орієнтація на лідера як на людину – програму. Другий ґрунтується на персональній оцінці політичного лідера.

Стиль лідерства залежить від того, як лідер діє: чи віддає перевагу особистій дипломатії, нав'язує своє особисте бачення чи детально цікавиться проблемами, що виникли. Однією із головних рис політичного лідера є здатність впливати на своїх послідовників. Теорія послідовників пояснює цей аспект політичного лідерства, інтерпретуючи його як особливий тип взаємовідносин між керівником та послідовниками.

Ситуаційна теорія лідерства визначає лідера як функцію певної ситуації(місця, часу, обставин), тому його вибір повинен формуватися на основі конкретних ситуацій, які виникають у «піраміді влади». Умови можуть бути несприятливими, нейтральними, сприятливими, такими, що відповідають програмі лідера, або такими, що заперечують їх. Саме дією ситуації теоретики ситуаційного підходу пояснюють такий феномен як культ особистості.

Американські науковці Г. Герт і С. Мілз визначили чотири фактори, які потрібно враховувати під час розгляду явища «політичне лідерство»: риси і мотиви лідера як людини; стиль лідера; постать лідера і мотиви, які існують у свідомості його послідовників і змушують іти за ним; інституціональний контекст(ті офіційно правові параметри, в яких він працює).

Одним із аспектів проблеми політичного лідерства є питання класифікації даного явища. Класифікація здійснюється за такими критеріями:

- стиль діяльності лідера
- психологічні особливості поведінки лідера
- суспільна цінність політичної діяльності лідера
- ставлення лідера до пануючих у суспільстві цінностей культури

Висновки. Таким чином, аналіз сутності явища «політичне лідерство», проблеми керівництва в системі органів державного управління визначає характеристику і роль лідерства. У перспективі дослідження, що стосуються змістовних характеристик компетентності та професіоналізму керівників у системі державного управління.

Джерела та література

1. Абашкина Е.Б., Косолапова Ю. Н. О теориях лидерства в современной политической психологии // США: Экономика, политика, идеология. – 1993. – с.13.
2. Логунова М. М. Соціально-психологічні механізми формування сучасної управлінської еліти / М. М. Логунова, Л. М. Усаченко.- Режим доступу: [http:// www. democracy.kiev.ua/publications/collections/ conference _2005/section _7/Logunova, Usachenko.doc](http://www.democracy.kiev.ua/publications/collections/conference_2005/section_7/Logunova,Usachenko.doc).
3. Павлов К. В. Стан та перспективи інвестиційного розвитку м. Луцька / К. В. Павлов, М. О. Величко // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. С серія «економічні науки»,— 2011, №22 (№219).
4. Стрішенець О. М. Економічна теорія: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. М. Стрішенець, Л. В. Єлисеєва, В. І. Ліщук. – Луцьк: Вежа: СНУ ім. Лесі Українки, 2014.

Данилюк Т. І. – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, безпеки та інноваційної діяльності підприємства
Хникіна А. В. – студентки IV курсу економічного факультету СНУ імені Лесі Українки

Інвестиційна привабливість суб'єктів господарювання

Постановка проблеми. Основною тенденцією, яка характеризує розвиток світової економічної системи останніми роками, є всеохоплюючий процес глобалізації, що зумовив поширення та поглиблення світогосподарських взаємозв'язків, зростання фінансових ринків і загальне прискорення світового економічного розвитку. Випереджальні темпи світового економічного зростання потребують належного фінансування. За таких умов попит національних економік на інвестиційні ресурси постійно зростає, що загострює конкурентну боротьбу на ринку прямих іноземних інвестицій.

Особливо потребують інвестицій економіки країн, що розвиваються, до яких належить і Україна. Подолання економічної відсталості цих країн потребують невідкладних дій щодо реформування та стабілізації економіки, спрямованих на інноваційний розвиток, технічне оновлення галузей, підвищення обсягів виробництва, всіляку